

MĒRĶIS

Apvienot vienā grāmatā savu rakstu izlasi par jaunatnes audzināšanu, kas radušies 20 gadu laikā un izkaisīti pa dažādiem žurnāliem, laikrakstiem, un rakstu krājumiem. Šī varētu noderēt par rokas grāmatu jaunatnes audzināšanā skolotājiem, vecākiem, mācītājiem, jaunatnes organizāciju vadītājiem. Mana grāmata visvairāk varētu noderēt vidusskolām, Divreizdivi nometnē, dažādās jaunatnes konferencēs un sanāksmēs, kur sevišķi populāras ir jaunatnes diskusijas par aktuāliem tēmatiem.

SATURS

- "Mūsu laikmeta garīgie vaibsti", iespiests "Universitas" IX, 1965. Plaši iztirzāju spāņu filozofa un vēsturnieka Hozē Ortēgas i Gassetas uzskatus par masu cilvēka raksturu un iespaidu mūsu laikmetā.
- Raksts par hipiju kustību, ko iespiedu Vācijas "Latvijā" ar saviem iniciāļiem.
- 2 raksti, kas veltīti jaunatnes pozitīvai veidošanai: "Paaudžu maiņas problēma" (iespiests Vācijas "Latvijā") - vēsturisks un literārs pārskats par patriarhālām ģimenēm un dēlu sasliešanos pret tēviem un viņu kultūru; un "Jaunatne un dzīves ceļa izvēle" (iespiests prof. P. Starca grāmatā "Jaunatnes dzīves problēmas. Rakstu krājums" - Latviešu kultūras institūta izdevums, 1956) - kur uzskatāmības dēļ dažādi uzskati par dzīvi ietverti dzīvnieku formulējumos saskaņā ar viņu dabu, un konstatēts, ka dzīves jēgu nevar ietvert vienā vienkāršā formulā.
- Reliģiski-tikumiskas audzināšanas ziņā ļoti nozīmīgs ir mans raksts "Rakstura veidošana chaotiskajā laikmetā", kura I. puse iespiesta "ALA žurnālā" 11. burtnīcā, bet II. daļa būs iespiesta 12. burtnīcā.
- "Brīvās Latvijas skolu gaisotnē" (ALA žurnāla 5. burtnīcā). Raksta pamatā 2 kādas ģimnāzistes tēlojumi: "Kādas klases mīlestības lietas", kas raksturo mīlestības romantiku toreizējā Latvijā (1920.g.), un "Bailes matemātikas stundā".
- Lai veicinātu grāmatu lasīšanu mūsu jaunatnes aprindās, tā paša žurnāla 4. burtnīcā publicēju rakstu "Lasīšanas sacensības", kur konstatēju, ka sevišķi labi panākumi šai ziņā atzīmējami Filadelfijas Sv. Jāņa draudzes sētdienas skolā.
- Sakarā ar plašiem studentu nemieriem ASV augstskolās, Vācijas "Latvijā" publicēju savu rakstu "Globālā studentu kustība".
- Lai veicinātu mūsu jaunatnes censonību, esmu publicējis 2 savus autobiogrāfiskos rakstus: "Manas pirmās izglītības gaitas" (Vācijas "Latvijā", 1970) un "Mans studiju laiks Pēterpilī" (Universitas, 31, 1973). Tiem pievienošu savu jaunāko rakstu "Mani studiju gadi Vācijā (1927-1931)".

- Pielikumu daļā esmu paredzējis ievietot dažas īsas, bet nozīmīgas recenzijas: "Vasaras nometnes spogulis" (par Irmās Vīksnīpas "Saules salu", DV menešr. 1968); "Trimdas skolas problēmas" (par Irmās Vīksnīpas "Absolventu klasi", DV menešr. 1969); "Nākotnes mācības grāmata" (par E. Dunsdorfa "Latvijas vēstures atlantu", DV menešr. 1969); "Saktu stāsti" (E. Dunsdorfs, 1966); "Jaunas lugas jaunatnei" (par Jāņa un Austras Balku "Tāliem stariem", Latvija Amerikā, 1972).

DARBA VEICĒJS

Nikolajs Vīksniņš, Dr. phil.; publicējis daudz rakstu par pādidagoģiskiem jautājumiem, 44 gadus nostrādājis skolas druvā.

SATMŅIECĪBA

Pieprasa \$2,000. kā neatmaksājamu piešķirumu publicēšanas izdevumiem.

Projektu izvērtēt var palīdzēt:

Elza Zante / 705 Tyson Ave., Philadelphia, Pa. 19111
A. Richters / 127 E. Kenneth Blvd., #15, Lakewood, N.J. 08701

5. LATVIEŠU TECHNISKĀS TERMINOLOĢIJAS VĀRDNĪCA

Komisijas kopvērtējums -
nepieciešamība sabiedrībai: LIELA

PAMATDOMA UN MĒRĶIS

Izdodot LTTV mēs saglabāsim nākotnei latviskos tehniskos terminus tām nozarēm, kuras dzimtenē apsaimnieko Padomju Savienības Federālā Valdība krievu valodā.

Lielākie rūpniecības uzņēmumi, dzelzceļi, lidierīces, ostas, pasts un telegrāfs, elektrorūpniecība un daudzās citās tehnikas nozarēs latviešu tehnisko valodu vairs nelieto un tā padota iznīcībai.

Latvijas neatkarības laikā izdoto tehnisko vārdnīcu skaits, diemžēl, bija niecīgs. Bija izdotas tikai ap 4-5 vārdnīcas ar terminu kopskaitu 3-4000. Ir tiesa, ka dzimtenē arī tagad izdod vārdnīcas, bet to skaits un saturs augstākminēto apstākļu dēļ ir ierobežots, pie tam tās ir tikai latv./krievu, resp. krievu/latv. valodās.

SATURS

LTTV aptvers 4 sējumus ar apm. 80,000 līdz 100,000 terminiem, 160 līdz 180 nozarēs. Vārdnīca būs trijās valodās: latviešu, angļu un vācu. Līdz šim ir iznācis pirmais sējums ar apm. 18,000 terminiem, un apm. 35 nozarēm.

DARBA VEICĒJI

- N. Zoldners, LIAA prez., 150 Cameron Ave., Ottawa, Ont. K1S 0X1.
- Līdzstrādnieki, skaitā ap 150, visi strādā(ja) savās nozarēs, kādēļ viņu sniegumi atbilst jaunākā laika tehnikas attīstībai. Sevišķi jāuzsver apstākļi, ka līdzstrādnieki pa lielākai daļai darbojās angļiski runājošās zemēs, ar augsti attīstītu tehnoloģijas līmeni. Šī ir vienreizēja izdevība izmantot radušos apstākļus, kādi dzimtenes tautiešiem, kur domīnē krievu tehnika un krievu valoda, nav.
Starp min. 150 līdzstrādniekiem ir 20 profesori, 10 zinātnu doktori un 5 docenti. Visi līdzstrādnieki un LTTV redaktori strādā bez atlīdzības.

SAIMNIECĪBA

Lai varētu izdot LTTV otro sējumu vēl šogad, ir jāsaņem pabalsts ap \$2,500.

Lai uzturētu interesi starp apm. 500 abonentiem, financēšana nepieciešama šogad. Abonentu skaits diemžēl nav pietiekams, lai segtu arvien pieaugošos izdevumus.

6. LATVIEŠU MŪZIKAS VĒSTURISKA VĀRDNĪCA

Komisijas kopvērtējums -
nepieciešamība sabiedrībai: LIELA

PAMATDOMA

Šāda darba vēl nav, tas aizstātu vēl trūkstošo latviešu mūzikas vēsturi. Rīgā gan sāka Latviešu mūzikas vēstures publicēšana (I. sēj. iznāca 1972.g.), bet jau sakums rada noteiktu partejiskumu (kā šā vārda Rietumu, tā komunistiskā nozīmē), turklāt tajā atlasītais materiāls ir vienpusīgs un tendenciozs.

MĒRĶIS

Tā kā arī trimdā (pamatavotu trūkuma dēļ) vienveidīgākas mūzikas vēstures rašanās ir problēmatiska (pat pieticīgākā apjomā), šis projekts, ja īstenotos, varētu dot svarīgāko informāciju gan trimdas skolām, jaunatnes nometnēm, gan arī citiem interesentiem.

SATURS

Ieskaitot ilustrācijas, darbam būtu jābūt ap 200 grāmatas lpp. biezam. Saturā ietilptu: ap 100 atsevišķu šķirklu par komponistiem, bez tam vēl citi raksti, kā, piem., par tautas mūziku, mūzikālo izglītību, atskanotājmākslu, latvisko terminoloģiju, mūzikas rakstniecību un mūzikoloģiju, u.t.t.

Projekta autors cer būt arī objektīvs satura izlasē, iespēju robežās atzīmejot arī svarīgāko, kas pēc 1944.g. noticis vai notiek okupētajā Latvijā.

DARBA VEICĒJS

Valentīns Bērzkalns / Madison Mar., Jenkintown, Pa. 19046

Pieredze: Latviešu dziesmu svētku vēsture (1965); Latviešu dziesmu svētki trimdā (1968); periodiskā rakstu krājuma Latvju Mūzika rediģēšana, raksti periodikā u.c.; spec. izglītība: studijas LK-a (1937-42).

SAIMNIECĪBA

Autoram nepieciešams \$1,500 tādēļ, ka veselības traucējumu dēļ viņš atalgotu regulāru darbu nestrādā un ar sociālo palīdzību vien nespēj tikt galā. Tādā kārtā viņam attiecīgie papilddienākumi jānopelna tik un tā, un, cik iespējams, viņš to darījis un domā darīt, darbojoties laukā, kas viņam tuvs. Bez šaubām, ja šā projekta īstenošanai atbalsta pašreiz trūktu, to varētu mēģināt īstenot vēlāk.

Tīrraksta sagatavošanai, cerot, ka autoram būs iespējams veltīt pusi no sava pašreizējā brīvā laika (15-20 stundas nedēļā), būtu nepieciešams 1-1/2 līdz 2 g., jo daļa priekšdarbu jau sākti. Autors vēlas darbu veikt viens, bet, ja kaut kādu iemeslu dēļ viņam tas nelaimētos, darbu varēs turpināt kāds cits. Šā iemesla dēļ arī ir reālāks.

7. LATVIEŠU TRIMDAS SKAŅIERAKSTU RĀDĪTĀJS UN ARCHĪVS

Komisijas kopvērtējums -
nepieciešamība sabiedrībai: LOTI MAZA

PAMATDOMA

Projekta iesniedzējam nav zināms, ka būtu dokumentēti kopš 1940. gada ārpus Latvijas brīvajā pasaulē izdotie latviešu skaņieraksti, t.i. skaņu plates un lentes, kuru saturā latviešu autoru darbi latviešu vai cittautiešu izpildījumā, tāpat arī cittautu autoru darbi latviešu izpildījumā. Tāpēc, līdzīgi Latviešu trimdas izdevumu bibliografijai, jārada Latviešu trimdas skaņierakstu rādītājs, jo arī skaņieraksti ir latviskās kultūras produkts.

Visi vēl apgrozībā pieejamie ieraksti jāsavāc un jānovieto centrālā archīvā, kurā jānovieto arī jauniznākošie un tādi, kas publiskā pārdošanā nav bijuši.

MĒRĶI

- Savākt un sakārtot datus Latviešu trimdas skaņierakstu rādītājam un tad to izdot grāmatas veidā pieejamu latviešu publikai.
- No iegūtiem fiziskiem materiāliem (platēm, lentēm) izveidot skaņierakstu archīvu.
- Vairs publiskā pārdošanā nepieejamos ierakstus ar izdevēju un izpildītāju atļauju darīt pieejamus pētniecības nolūkiem jeb jaunu izdevumu radīšanai.

SATURS

Skaņierakstu rādītājam paredzētas divas daļas (gan vienā sējumā). Pirmajā daļā būs aprakstīts katrs atsevišķais skaņieraksts kā vienība ar individuālu numerāciju, sniedzot tā saturu, izpildītājus u.t.t, tā, kā tas redzams uz plates vai plates apvalka. Otrā daļā būs alfabētisks rādītājs par ieskaņojumu autoriem, izpildītājiem, izpildāmo darbu nosaukumiem, tehniskiem darbiniekiem, u.t.t, ar norādi uz attiecīgo ierakstu (plates vai lentes numuru).

Materiālu iegūšanai iesniedzējs ir sagatavojis vēstuli skaņierakstu izdevējiem un jautājumu lapu par katru atsevišķo ierakstu. Pieņemot, ka izdevēju sadarbība būs teicama, iecerēts pamatrādītājā ietvert visus izdevumus, kas būs iznākuši līdz 1975.g. 31. decembrim. Pēc tam sagatavotais manuskripts tiktu nodots iespiešanai (tehnika un izdevējs vēl nav zināms). Pēc zināmiem starplaikiem tiktu izdoti papildinājumi pamatrādītājam par pēc 1975.g. izdotiem ierakstiem.

DARBA VEICĒJI

Galvenais darba veicējs būs Vilmārs Sprancmanis, kas pieredzi guvis sakārtojot pats savu skapierakstu krājumu. Līdzīgu pieredzi guvis kārtojot Sirakūzu latviešu biedrības un skolas grāmatu krājumus.

Galvenais līdzstrādnieks paredzēts Arnolds Golts, kurš, kaut gan ar fotogrāfēšanu nenodarbojas kā maizes darbu, varētu kvalificēties par profesionālu fotografu.

Par darbības revidēšanu projekta iesniedzējs nav vēl līdz šim domājis, bet pastāv iespēja, ka to varētu darīt vietējā latviešu organizācija, t.i. Sirakūzu latviešu biedrība.

SAIMNIECĪBA

Projekta veikšanai būtu vajadzīgi iegādāties sekojošie palīglīdzekļi:

- rādītāja manuskripta un varbūt arī galīgā salikuma rakstīšanai elektriska rakstāmmašīna ar latviešu valodas rakstībai vajadzīgām garuma un mīkstinājuma zīmēm \$300.
 - Tikai ieskatam piesūtīto materiālu un pētniecības nolūkiem pieprasīto materiālu pārskatīšanai semi-profesionālais kvalitātes magnetofons \$400.
 - Tikai ieskatam piesūtīto skaņu plašu ieskaņošanai skaņu lentēs un plašu spēlēšanai rādītāja sastādīšanas laikā plašu spēlētājs (turntable) \$150.
 - Fotografisku ilustrāciju (plašu albūmu apvalku miniatūras, kādas tās redzamas daudzos skaņu plašu katalogos) pagatavošanai, tikai par materiāliem \$200.
 - Magnetofona lentu iegādei, pasta un biroja izdevumiem, archīva novietošanai vajadzīgo plauktu iegādei un dažādiem neparedzētiem izdevumiem \$200.
- Kopā \$1,250.

Projekta iesniedzējs šo darbu uzsācis, bet ar viņam pieejamiem tehniskiem palīglīdzekļiem projekta izpildījums kvalitatīvi nebūs tik labs, kā tas varētu būt, ja vajadzīgās naudas summas būtu pieejamas. Projekts vēl ļoti jauns, tāpēc atbalsts pie citām organizācijām vēl nav meklēts.

Rakstāmmašīna, magnetofons un plašu spēlētājs būtu jāiegādājas pēc iespējas drīz, lai nebūtu darba duplikācija. Attēlu kopēšana uz papīra pēc iespiedēja norādījumiem ir visdārgākā fāze šinī projektā, bet to var atlikt uz nākošo gadu, kad būs noskaidrojušies grāmatas iespiešanas tehnika.

Tuvākas ziņas no: V. Sprancmana / 7600 Florian Way, Liverpool, N.Y. 13088